

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายบุรีรัมย์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๔๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง	{	นายทะเบียนพรรคการเมือง	ผู้ร้อง
		พรรคไทยช่วยไทย	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยช่วยไทย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยช่วยไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไปแจ้งผู้ร้องชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบฐานะการเป็นสมาชิกพรรคไทยช่วยไทยของบุคคลที่ให้ถ้อยคำกับผู้ร้อง รวมทั้งข้อมูลของพรรคผู้ถูกร้องที่เกี่ยวข้องกับคำร้องเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยต่อไป คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

LIRT

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ พรรคไทยช่วยไทย ผู้ถูกร้อง แจ้งคณายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ว่าในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคและเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่แทนชุดเดิมที่ครบวาระ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๓๕ คน แต่ไม่นับเป็นองค์ประชุมจำนวน ๓๑ คน ดังนั้น จึงมีผู้เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิออกเสียง จำนวน ๑๐๔ คน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะ นายทะเบียนพรรคการเมืองขอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยช่วยไทยกรณี กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับพรรค และใช้อำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและลายมือชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติเห็นชอบให้เปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค และส่งเอกสารการยืนยันการเป็นสมาชิกพรรคของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรคพร้อมทั้งนำ ผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ ได้แก่ กรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรคทั้งหมด และผู้ร่วมรายชื่อสมาชิกพรรค จำนวน ๒๒ คน รวมทั้งสิ้น ๖๒ คน มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมที่สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ชั้น ๒๑ ฝ่ายกิจการพรรคการเมือง พร้อมทั้งให้ผู้ถูกร้องแจ้งการเปลี่ยนแปลง สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค โดยมอบหมายให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปัตตานี อุบลราชธานี อุตรธานี กาฬสินธุ์ และกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบข้อเท็จจริงการประชุมใหญ่ของผู้ถูกร้องก่อนที่จะเสนอผู้ร้อง ปรากฏว่าหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง สามารถนำบุคคลตามคำสั่งของผู้ร้องมาให้อัตถุคำเพิ่มเติมต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียง ๘ คนเท่านั้น และไม่จัดส่งเอกสารตามผู้ร้องสั่งการ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา ผู้ร้องจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอื่น ๆ นอกเหนือจากที่มอบหมาย ไปแล้ว ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องเพิ่มเติม

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำเรื่องการจัดประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ เข้าพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการ ด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมติที่ประชุมมีความเห็นว่า การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ ยังมีข้อเท็จจริง

ที่ไม่ชัดเจนจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร จังหวัดอุดรธานี เพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ และปัตตานี ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมมีความเห็นว่าพรรคผู้ถูกร้องจัดประชุมใหญ่ สามัญประจำปี ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงมีมติ ให้เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ร้องได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมืองและสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ซึ่งข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดไว้ว่าการประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วยสมาชิกของพรรค คือ กรรมการบริหารพรรค สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็น รัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ทราบข่าวการประชุมใหญ่ สามัญและวิสามัญของพรรคจากคณะกรรมการบริหารพรรคและจากสมาชิกสามัญ ซึ่งการประชุมใหญ่ ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องและจากการให้ถ้อยคำของหัวหน้าพรรค ผู้ถูกร้อง ปรากฏว่า

๑. จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู มหาสารคาม และเพชรบูรณ์ ปรากฏว่า นายสุบรรณ ลุนจันทร์ นางเกตแก้ว จันทร์พรหม นางพรศิลป์ สุทธิประภา นายสุนา พลขาน นายหมาย เสแก้ว นายสุนย์ สง่างาม นายปรีชา พลศักดิ์ นายทองหล่อ ปะวะลี นางวิไล แก้วนาคุณ นายคำพันธ์ นาสินสร้อย นายสมาน ละครพล นายทองอิน อินกอง ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่ทราบว่ามีการประชุมใหญ่ของพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

๒. จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครราชสีมา และสมุทรปราการ ปรากฏว่า นายชนัท (สรารุท) วัฒนะสิริโชค นายสุรศักดิ์

ชลาญเคราะห์ นายอศิศศักดิ์ สาหกล้า และนางสาวกัญญา โห้เหรียญ ต่างยืนยันว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง

๓. จากการให้ถ้อยคำเพิ่มเติมของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องปรากฏว่า ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรคไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๓ คน ได้แก่ นายโชติพัฒน์ สกุลศิเชิดชู นายเพชรพิชัย โพธิ์ทอง และนางสาวหทัยทิพย์ เชิดชู และเป็นสมาชิกซ้ำซ้อนกับพรรคการเมืองอื่น จำนวน ๑ คน ได้แก่ นายปภากร อุทัยวัฒน์ นอกจากนี้ปัจจุบัน นายโชติพัฒน์ และนางสาวหทัยทิพย์ มีรายชื่อเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองพบว่า ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๓ คน ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ได้แก่ นายสมิตร พุทธิพิพัฒน์ขจร นายธนพัฒน์ เบลูจรรยาภรณ์ และนายปรีวัชร มณีเดิม

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวการประชุมใหญ่สามัญของพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วมประชุมเพียง ๘๑ คน จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๗๐ ที่กำหนดไว้ว่า การประชุมใหญ่สามัญจะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน การดำเนินกิจการของพรรคไทยช่วยไทยจึงไม่เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยช่วยไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง

พรรคผู้ถูกร้องโดยนางสุทิมา ทับทิมเทศ หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ผู้ร้องปิดบังเอกสารแนบท้ายตามคำร้องโดยส่งสำเนาคำร้องเพียงอย่างเดียวและจำกัดด้วยระยะเวลาเพราะวันที่ ๘ ถึง ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ เป็นวันหยุดเนื่องจากพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติ ทั้งในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้ร้องเข้าตรวจค้นเอกสารของผู้ถูกร้องโดยไม่มีหมายค้นและไม่แจ้งล่วงหน้าทำให้ผู้ถูกร้องไม่อาจรวบรวมเอกสารที่กระจัดกระจายอยู่ได้ทัน และมีปัญหาภายในพรรคเนื่องจากการแบ่งแยกเป็นสองฝ่ายเพื่อแย่งชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

เนื่องจากคนเคร่งครัดในการเบิกจ่ายเงิน นอกจากนั้นในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคและเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่แทนชุดเดิมที่ครบวาระ มีผู้เข้าร่วมประชุมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างจริง โดยมีพนักงานการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลโคกคราม เจ้าพนักงานเขตบึงกุ่ม เป็นผู้สังเกตการณ์ และหลังจากการประชุมลงชื่อในการประชุมครบถ้วน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือจากผู้ร้องขอให้แจ้งแก่สมาชิกพรรคที่มีรายชื่อตามหนังสือดังกล่าวมาชี้แจงข้อกล่าวหา ซึ่งผู้ถูกร้องดำเนินการตามคำสั่งของผู้ร้องแล้ว ต่อมาดำเนินการตามคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องของมติที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องแล้ว จึงได้ลงประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๗๐ ง หน้า ๓๗ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๘ จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ปฏิบัติตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว

การที่ผู้ร้องไม่ยอมรับนโยบายของพรรคผู้ถูกร้องครั้งนี้ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ปลายปี ๒๕๔๗ นายยศ ศรีประพันธ์ ผู้ดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคขณะนั้นได้แนะนำนายบุญส่ง หรือปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นนายโชติพัฒน์ ว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการเมือง เพื่อให้ทำงานเป็น “ผู้อำนวยการเลือกตั้ง” ของพรรค โดยขอรับเงินเดือนเป็นค่าตอบแทนการทำงานในการทำหน้าที่เสมือนเลขาธิการพรรค เพราะทางพรรคขณะนั้นยังมิได้แต่งตั้งผู้ใดทำหน้าที่ ในระหว่างนายบุญส่ง หรือนายโชติพัฒน์ ทำหน้าที่มีสมาชิกพรรคจากภาคอีสานมาสมัครจำนวนมาก รวมทั้งรายชื่อของบุคคลในคำร้อง ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาทั้งหมดภายหลังการประชุมในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘ นายบุญส่ง หรือนายโชติพัฒน์ ชี้แจงสรุปรายงานการประชุมต่อผู้ร้อง รวมทั้งขอเบิกเงินทดรองจ่ายในการเดินทางมาประชุมของสมาชิกพรรค ผู้ถูกร้องได้ตรวจสอบรายชื่อแล้ว เห็นว่าสมาชิกได้ลงลายมือชื่อครบถ้วนตามจำนวนผู้เข้าประชุมจริง จึงอนุมัติการจ่ายเงิน โดยไม่ทราบว่าเป็นลายมือชื่อจริงหรือปลอม ต่อมาในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องทราบว่า นายบุญส่ง หรือนายโชติพัฒน์ย้ายออกจากสถานที่เช่าและนำชั้นเก็บเอกสาร ๔ ช่อจำนวน ๒ ชุดภายในที่ทำการพรรคไปด้วยเอกสารของพรรคที่หายไป มีหลายรายการ แต่ผู้ร้องมิได้คิดว่าจะมีปัญหาเกิดขึ้น จึงมิได้แจ้งความจนเมื่อผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ขอเอกสารต่างๆ ที่นายบุญส่ง หรือนายโชติพัฒน์ เก็บไว้และได้นำออกไปจากที่ทำการพรรค จึงทราบความจริงว่า ใบสมัครสมาชิกพรรคกลุ่มของนายบุญส่ง หรือนายโชติพัฒน์

สูญหายเกือบทั้งหมด รวมทั้งเอกสารการเบิกเงินค่าพาหนะของสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ และเอกสารอื่น ๆ ผู้ถูกร้องได้แจ้งความดำเนินคดีกับนายบุญส่ง หรือ โชติพัฒน์ ไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลโคกครามแล้ว

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ผู้ร้องได้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ถูกร้องส่งเงินที่ได้รับ การสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คืนทั้งหมด ซึ่งผู้ถูกร้อง ก็ได้จัดส่งคืนให้ทั้งหมด การกระทำดังกล่าวของผู้ร้องโดยการเรียกเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมือง ทำให้พรรคได้รับความเสียหายอย่างมาก เพราะพรรคดำเนินกิจการทางการเมือง มายาวนานกว่า ๗ ปี ไม่เคยเกิดปัญหาทุจริตทางการเงินหรือการถูกร้องเรียนในเรื่องใด ๆ มาก่อน ปัจจุบันพรรคของผู้ถูกร้องต้องหาเงินส่วนตัวมากระทำการจ้างพนักงาน ค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ เพราะถือว่า พรรคยังอยู่ ผู้ถูกร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการก่อกวนก่อกองให้พรรคปิดตัวลง

พฤติการณ์ต่าง ๆ ตามคำร้องเกิดจากความประมาทเลินเล่อโดยสุจริตใจ มิได้มีเจตนาอื่นใด แอบแฝง จากความไว้เนื้อเชื่อใจใน “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งของพรรค” เพราะเป็นผู้จัดทำเอกสารต่าง ๆ เสนอต่อผู้ถูกร้องโดยตรง และผู้ถูกร้องเองยังได้สอบถามถึงความเรียบร้อยของเอกสาร โดยได้รับ คำตอบว่า เรียบร้อยไม่มีปัญหา จึงไม่เกิดความเฉลียวใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้ถูกร้องมิได้จงใจ กระทำผิดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ และ ข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ในข้อ ๑๐ และการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ เป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน หลังประกาศราชกิจจานุเบกษารับรองความถูกต้องของคณะกรรมการ บริหารพรรคแล้ววันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ร้องได้มีหนังสือขอรับการเปลี่ยนแปลง นโยบายพรรคไทยช่วยไทย โดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ ตามคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยยุบพรรคการเมือง เป็นเวลาเกือบ ๑ ปี นับแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงวันยื่นคำร้อง ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ จึงเป็นการยื่นคำร้องให้ศาลวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้อง

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องยื่นคำร้องชี้แจงเพิ่มเติมลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ สรุปความได้ว่า

(๑) ผู้ร้องได้ตรวจสอบบุคคลตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง (ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘) ข้อ ๑๓ (๑) ประกอบด้วย นายสุบรรณ นางเกตแก้ว นางพรศิลป์ นายสุนา นายหมาย นายสุนัย นายปรีชา นายทองหล่อ นางวิไลย์ นายคำพันธ์ นายสมาน และนายทองอิน จากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองแล้วปรากฏว่าไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องและตรวจสอบบุคคลตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง (ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘) ข้อ ๑๓ (๒) ประกอบด้วย นายชนัท (สราวุธ) นายสุรศักดิ์ นายอดิศักดิ์ และนางสาวอภิญา จากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองแล้วปรากฏว่า นายชนัท (สราวุธ) และนายสุรศักดิ์ เป็นสมาชิกพรรคเข้าช้อนกับพรรคการเมืองอื่น คือ พรรคไทยรักไทย และพรรคผู้ถูกร้อง และนายอดิศักดิ์ และนางสาวอภิญา ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง สำหรับบุคคลตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ข้อ ๑๓ (๓) ประกอบด้วย นายโชติพัฒน์ นายเพชรพิชัย นางสาวหทัยทิพย์ และนายปภากร ตรวจสอบจากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองแล้วปรากฏว่า นายโชติพัฒน์ ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง นายเพชรพิชัย และนางสาวหทัยทิพย์ เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง และนายปภากร เป็นสมาชิกพรรคไทยช่วยไทย ปี ๒๕๔๖ แต่ปัจจุบันเป็นสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย

(๒) ตามที่หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ให้ถ้อยคำในหนังสือลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ว่า นายโชติพัฒน์ นายปภากร นายเพชรพิชัย และนางสาวหทัยทิพย์ ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง แต่ในรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญที่พรรคผู้ถูกร้องส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีชื่อ นายโชติพัฒน์ นายปภากร นายเพชรพิชัย เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องชุดเดิมและมีชื่อ นางสาวหทัยทิพย์ เข้าร่วมประชุมในฐานะสมาชิก ดังนั้น จากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองบุคคลทั้งสี่เป็นสมาชิกและพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องตั้งแต่เมื่อใดนั้น ผู้ถูกร้องเป็นผู้ให้ถ้อยคำว่ามีบุคคลทั้งสี่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง และผู้ร้องได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยให้ยื่นยันการเป็นสมาชิกพร้อมเอกสารยืนยันการเป็นสมาชิกของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรค พร้อมทั้งนำผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเป็นผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ ได้แก่ กรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรคทั้งหมด และสุ่มรายชื่อสมาชิกพรรค จำนวน ๒๒ คน รวมทั้งสิ้น ๖๒ คน มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติม แต่ผู้ถูกร้องได้นำบุคคลดังกล่าวมาให้ถ้อยคำที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียง ๘ คน ส่วนที่เหลือผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งไปยังบุคคลดังกล่าวให้เดินทางมาให้ถ้อยคำซึ่งไม่มีผู้ใด

มาให้ถ้อยคำแต่อย่างใด และผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการชี้แจงการเป็นสมาชิกพรรคพร้อมเอกสารยืนยันการเป็นสมาชิกพรรคของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรคมาให้ผู้ร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงพิจารณาไปตามเอกสารหลักฐานที่มีอยู่ และถึงแม้ว่าบุคคลทั้งสี่คนจะเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง องค์ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องก็ยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๗๐ และเหตุยพรรคผู้ถูกร้องปรากฏต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ร้องลงนามในคำร้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ๕ ฉบับ คือ ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคไทยช่วยไทย ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคไทยช่วยไทย ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคไทยช่วยไทย ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปัจจุบันพรรคไทยช่วยไทยมีจำนวนสมาชิก ๑๒๓,๕๒๘ คน และสาขาพรรคจำนวน ๕ สาขา ไม่มีการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปี ๒๕๔๔ แต่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑ คน และส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี ๒๕๔๘ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๗ คน แบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๕ คน

(๓) กรณีผู้กร้องอ้างถึงการเรียกคืนเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ขอชี้แจงว่า เมื่อผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ห้มคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงเป็นเหตุให้ผู้ร้องแจ้งให้พรรคผู้ถูกร้องส่งคืนเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๕ และระงับการดำเนินการตามโครงการและแผนงานที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งหมด โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ (๒) กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนต้องส่งคืนเงินสนับสนุนด้วยเหตุที่อยู่ในระหว่างที่นายทะเบียนหรืออัยการสูงสุด

ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๒๖ กำหนดให้เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองมีเหตุตามข้อ ๒๔ (๒) ให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ระงับการดำเนินการตามโครงการและแผนงานที่ได้รับการสนับสนุนนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วให้พรรคการเมืองส่งคืนเงินสนับสนุนที่ได้รับจัดสรรต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง พร้อมกับรายงานการใช้จ่ายเงินตามโครงการและแผนงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ซึ่งกฎหมายและประกาศดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ โดยพรรคการเมืองจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ ซึ่งพรรคผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๔ จนถึงปัจจุบัน

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐ สรุปคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ดังนี้

(๑) ผู้ร้องจะตรวจสอบบุคคลตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ข้อ ๑๓ (๑) (๒) (๓) จากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องอย่างเดี่ยวหาได้ไม่ เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ ได้บัญญัติไว้ว่า “หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริงเก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้ และให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาพร้อมด้วย รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี”

ดังนั้น ผู้ร้องต้องตรวจสอบข้อมูล ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของผู้ถูกร้องเพียงแห่งเดียว ซึ่งตามข้อเท็จจริง ข้อมูลจำนวนสมาชิกของผู้ถูกร้องตามความเป็นจริงได้เก็บรักษาไว้ ณ ที่สำนักงานของผู้ถูกร้อง และผู้ร้องไม่สามารถทราบจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทิน ซึ่งเกิดขึ้นในปีที่ผู้ร้องได้รับทราบครั้งสุดท้ายในเดือนมกราคม ข้อมูลดังกล่าวจึงไม่มีปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของผู้ร้องข้อมูลของผู้ร้องจึงไม่สมบูรณ์นำมาใช้อ้างอิงไม่ได้ ผู้ร้องไม่สามารถใช้อำนาจโดยอ้างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เนื่องจากมาตรา ๑๔ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว จึงเป็นการใช้อำนาจขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว

การที่ผู้ร้องได้อ้างว่าเป็นการเพียงพอยู่แล้วที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้ให้ถ้อยคำว่า “นายโชติพัฒน์ นายปภากร นายเพชรพิชัย และนางสาวหทัยทิพย์ ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคไทยช่วยไทย” ส่วนในรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญที่ผู้ถูกร้องส่งให้ผู้ร้องมีชื่อนายโชติพัฒน์ นายปภากร นายเพชรพิชัย เป็นกรรมการบริหารพรรคไทยช่วยไทยชุดเดิม และนางสาวหทัยทิพย์ เข้าร่วมประชุมในฐานะสมาชิกนั้น ย่อมเป็นการแสดงเจตนาการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องของบุคคลทั้งสี่โดยชัดแจ้งอยู่แล้วสามารถตรวจสอบได้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๔

(๒) ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ โดยมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๕ คน และที่ประชุมในขณะนั้นเห็นว่า มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๕ คนจริงครบองค์ประชุมไม่มีผู้ใดคัดค้าน ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้เริ่มประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ ได้ ย่อมต้องถือตามมตินั้น เมื่อประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานให้กับผู้ร้อง ตามหนังสือพรรคไทยช่วยไทย ที่ ท.ช.ท. ๗๔/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และภายในปีเดียวกันมีการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ซึ่งในการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๑/๒๕๔๘ วาระที่ ๒ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์รับรองรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘

(๓) กรณีผู้ร้องเรียกคืนเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๘ นั้น ผู้ร้องไม่มีอำนาจออกคำสั่งและกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ การกระทำเกินกว่ากฎหมายบัญญัติไว้ และเหตุที่ทำให้ต้องเลิกหรือยุบพรรคผู้ถูกร้องต้องเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น

ดังนั้นจะเรียกคืนเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๘ ได้เมื่อมีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคผู้ถูกร้องตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคท้าย สำหรับผู้ถูกร้องนั้น ได้กั้นเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๘ หักแล้ว

(๔) เนื่องจากคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ยึดอำนาจปกครองเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายลูกย่อมสิ้นสุดลงด้วย จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีบทบัญญัติว่าเป็นความผิดอีกต่อไป อนึ่ง บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง ได้บัญญัติไว้ว่า “ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังการทําเช่นนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง” และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๕) ได้บัญญัติไว้ว่า “สิทธิในคดีอาญามาฟ้อง ย่อมระงับไปเมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น” ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องย่อมไม่เป็นความผิดตามที่ถูกร้องหาอีกต่อไป ในกรณีเดียวกัน ได้เคยมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๐.๒๕๒๐ และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ นั้น เป็นประกาศต่างกรรมต่างวาระกัน ไม่สามารถใช้บังคับย้อนหลังได้ เนื่องจากประกาศดังกล่าวเป็นประกาศที่เกิดขึ้นภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ สรุปความได้ว่า

(๑) ตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า บุคคลตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ข้อ ๑๓ (๑) (๒) (๓) เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง หรือไม่นั้น ผู้ร้องต้องตรวจสอบจำนวนสมาชิกของผู้ถูกร้องที่เก็บไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของผู้ถูกร้อง และผู้ร้องไม่สามารถทราบจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทิน ซึ่งเกิดขึ้นในปีที่ผู้ร้องได้รับทราบครั้งสุดท้ายในเดือนมกราคม ข้อมูลจากฐานข้อมูลของผู้ร้องดังกล่าวจึงไม่สมบูรณ์และการใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ย่อมเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ผู้ร้องไม่สามารถใช้อำนาจโดยการอ้างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เนื่องจากมาตรา ๓๔ ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งอยู่แล้ว จึงเป็นการใช้อำนาจขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว

ผู้ร้องชี้แจงว่า ผู้ร้องได้ดำเนินการตรวจสอบจากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผู้ถูกร้องได้จัดส่งให้ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องได้ส่งเอกสารยืนยันการเป็นสมาชิกพรรคของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรค ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการแต่อย่างใด ประกอบกับจากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้อง การให้ถ้อยคำของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และจากการตรวจสอบเพิ่มเติมจากฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าไม่ได้เข้าร่วมประชุม ไม่ได้ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมและไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ตามคำร้องข้อ ๑๓ (๑) (๒) (๓) (๔) ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องเห็นว่ามิใช่ข้อเท็จจริงที่เพียงพอแล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ได้กำหนดไว้ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้ ซึ่งในกรณีนี้ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วน ประกอบกับองค์ประชุมใหญ่สามัญยังไม่ชัดเจน ผู้ร้องจึงได้พิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา ๗ ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติมตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๔๐๑ (ทพพ) ๘๐๘๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และเป็นธรรมกับผู้ถูกร้องแล้ว

(๒) ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า ได้ดำเนินการประชุมใหญ่โดยมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๕ คน และที่ประชุมในขณะนั้นเห็นว่า มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๕ คนครบองค์ประชุม ไม่มีผู้ใดในที่ประชุมคัดค้าน และที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้เริ่มประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ ได้ ย่อมต้องถือตามมตินั้น

ผู้ร้องชี้แจงว่า จากการตรวจสอบพบว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมน้อยกว่า ๑๐๐ คน การตรวจสอบผู้เข้าร่วมประชุมว่าเป็นสมาชิกพรรคถูกต้องหรือไม่ เป็นหน้าที่ของพรรคที่จะต้องตรวจสอบเองมิใช่ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดเป็นผู้รับรองความถูกต้องในการเป็นสมาชิกพรรค ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า มีข้อเท็จจริงให้ยุบพรรคไทยช่วยไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยช่วยไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสองตามคำร้อง ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘

(๓) ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า เนื่องจากคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ยึดอำนาจปกครองเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ แล้วยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ทำให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายถูกยุบสิ้นสุดลงไปด้วย และอ้างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ (๕)

ผู้ร้องชี้แจงว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙ และฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลบังคับใช้ต่อไป เพื่อให้พรรคการเมืองยังคงสภาพอยู่ต่อไปได้ และเรื่องการแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ตามความใน “ข้อ ๑ การยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิให้กระทบกระเทือนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก”

ต่อมาผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ สรุปคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ว่าในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๑๓๕ คน จึงครบองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๗๐ แล้ว และที่ประชุมมีมติรับรองครบองค์ประชุมเป็นเอกฉันท์ ส่วนผู้เข้าร่วมประชุมนั้นจะเป็นสมาชิกพรรคหรือไม่นั้น มีเจ้าหน้าที่พรรคเป็นผู้ดูแลอยู่แล้ว โดยปกติจะเป็นสมาชิกพรรคทั้งหมด ถ้าไม่ใช่สมาชิกพรรคจะไม่เข้าไปร่วมประชุม เว้นแต่มีเจตนาจะเป็นสมาชิกพรรคจึงเข้าร่วมประชุมด้วย และถ้าเจ้าหน้าที่รู้ว่าไม่เป็นสมาชิกพรรค เจ้าหน้าที่จะต้องให้สมัครเป็นสมาชิกพรรคในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และไปบัพัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ และมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งมีบทบัญญัติมาตรา ๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติเกี่ยวกับองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองว่า องค์ประชุมของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งหมด ผู้แทนของสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนสมาชิก ทั้งนี้มีจำนวนรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่าสองร้อยคน ซึ่งแตกต่างไปจากบทบัญญัติเดิมมาตรา ๒๖ ที่ถูกยกเลิกไปแล้ว แต่บทบังคับอันสารบัญญัติทางปกครองย่อมไม่ใช้บังคับแก่การกระทำอันสิ้นสุดหรือเสร็จเด็ดขาดไปก่อนแล้วทั้งไม่ใช้บทบัญญัติ อันมีโทษอาญาซึ่งต้องพิจารณานำกฎหมายในส่วนที่เป็นคุณมาใช้บังคับ กรณีนี้จึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๖๕ อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะเกิดการกระทำอันฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแก้ไขข้อกล่าวหาแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยประการแรกว่าผู้ร้องยื่นคำร้องภายใน ๑๕ วัน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสองหรือไม่ เห็นว่าวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสองนั้น คือ วันที่ผู้ร้องได้พิจารณาและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าคดีนี้ เลขธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รายงานเสนอผลสำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ในขณะนั้นตามหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และเสนอให้จัดทำคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ

มีคำสั่งยุบพรรคไทยช่วยไทย โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองลงนามเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ จึงถือว่าวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองคือวันดังกล่าว เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘ หลังวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพียงวันเดียว และภายในเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กำหนดไว้ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคไทยช่วยไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน

LIRT

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวก่อขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๖๕ กำหนดว่า “การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกที่ทราบข่าวการประชุมใหญ่สามัญและวิสามัญของพรรคจากคณะกรรมการบริหารพรรคและจากสมาชิกสามัญ”

ข้อ ๗๐ กำหนดว่า “ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมชี้ขาด”

พิจารณาแล้ว ผู้ถูกร้องแจ้งต่อผู้ร้องว่า ในการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๓๕ คน แต่ไม่นับเป็นองค์ประชุม ๓๑ คน จึงมีผู้เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิออกเสียง ๑๐๔ คน และที่ประชุมได้มีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค พร้อมเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ แต่จากการตรวจสอบรายละเอียดบุคคลที่เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ พรรคผู้ถูกร้องตามที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู มหาสารคาม เพชรบูรณ์ ดำเนินการ จำนวน ๑๒ คน คือ นายสุบรรณ นางเกตแก้ว นางพรศิลป์ นายสุนา นายหมาย นายสุนัย นายปรีชา นายทองหล่อ นางวิไล นายคำพันธ์ นายสมาน

และนายทองอิน ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่ทราบว่ามีการประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อร่วมประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการประจำกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครราชสีมา และสมุทรปราการ ดำเนินการตรวจสอบบุคคลผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๔ คน คือ นายธนัท (สราวุธ) นายสุรศักดิ์ นายอดิศักดิ์ และนางสาวอภิญา ต่างยืนยันว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง และจากการให้ถ้อยคำของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรค ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๓ คน ได้แก่ นายโชติพัฒน์ นายเพชรพิชัย และนางสาวหทัยทิพย์ และเป็นสมาชิกซ้ำซ้อนกับพรรคการเมืองอื่น จำนวน ๑ คน ได้แก่ นายปภากร นอกจากนี้ปัจจุบัน นายโชติพัฒน์ และนางสาวหทัยทิพย์ มีรายชื่อเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง และในการตรวจสอบเพิ่มเติมของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากฐานข้อมูลพรรคการเมือง พบว่าผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๓ คน ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ได้แก่ นายสมิตร นายธนพัฒน์ และนายปรีวัชร ยังได้ความจากคำชี้แจงของผู้ถูกร้องว่าในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ มีผู้เข้าร่วมประชุมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างจริง โดยไม่ได้แย้งหรือแสดงหลักฐานหักล้างให้เห็นว่าบุคคลต่างที่ผู้ถูกร้องตรวจสอบไม่ได้เข้าร่วมประชุมหรือไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ทั้งยังชี้แจงอย่างเลื่อนลอยเป็นทำนองว่าพฤติการณ์ต่าง ๆ ตามคำร้องเกิดจากความประมาทเดินเลื้อยโดยสุจริต ผู้ถูกร้องไม่มีความเฉลียวใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงจึงเชื่อได้ว่า นายสุบรรณ นางเกตแก้ว นางพรศิลปี นายสุนา นายหมาย นายสุนัย นายปรีชา นายทองหล่อ นางวิสัย นายคำพันธ์ นายสมาน นายทองอิน นายธนัท นายสุรศักดิ์ นายอดิศักดิ์ นางสาวอภิญา นายโชติพัฒน์ นายเพชรพิชัย นางสาวหทัยทิพย์ นายปภากร นายสมิตร นายธนพัฒน์ และนายปรีวัชร รวม ๒๑ คน ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ของพรรคผู้ถูกร้อง และไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องแล้วแต่กรณีจริง บุคคลดังกล่าวมาแม้หากได้เข้าร่วมประชุมก็ไม่อาจนับเป็นองค์ประชุมได้ กรณีจึงถือได้ว่าการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ของพรรคผู้ถูกร้องมีผู้เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิออกเสียงจำนวน ๘๑ คน เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ซึ่งข้อบังคับพรรคไทยช่วยไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๖๕ กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วยสมาชิกของพรรคที่เป็นกรรมการบริหารพรรค เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ทราบข่าวการประชุมใหญ่สามัญ และวิสามัญของพรรคจากคณะกรรมการบริหารพรรคและจากสมาชิกสามัญ และข้อ ๗๐ พรรคหนึ่ง กำหนดให้การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม กรณีของผู้ถูกร้องจึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ พรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยช่วยไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ พรรคหนึ่ง (๕) และพรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๖ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ